

Економічна сутність інтенсифікації сільськогосподарського виробництва

Семенда О.В., аспірант
Уманський національний університет садівництва

Особливість інтенсивного типу економічного зростання полягає у збільшенні обсягів виробництва за рахунок якісного вдосконалення всіх чинників виробничого процесу. Тому, соціальна спрямованість економічного зростання вимагає переходу саме до інтенсивного типу, який передбачає інтенсифікацію виробництва на основі використання прогресивних досягнень науково-технічного прогресу.

В економічній літературі поняття інтенсивність та інтенсифікація досить часто ототожнюються, проте, вони мають різний економічний зміст. Інтенсивність характеризує якісний і кількісний стан виробництва. Інтенсивність виробництва – процес суспільного виробництва, що базується на застосуванні найефективніших засобів і предметів праці, кваліфікованої робочої сили, передових форм і методів організації праці, зростаючої імовірності про найновіші досягнення науково-технічного прогресу тощо.

Інтенсифікація виробництва, на відміну від екстенсивного розвитку, має антивитратне спрямування, оскільки супроводжується зменшенням витрат живої та уречевленої праці на одиницю продукції. Інтенсифікація є формою розширеного відтворення аграрного виробництва, спрямованою на приріст продукції за рахунок якісних змін у матеріально-ресурсній базі та запровадженні прогресивних технологій, нових форм організації праці та виробництва. Хоча, інтенсифікація сільськогосподарського виробництва базується на додаткових вкладеннях, не можна пов'язувати її лише з абсолютним зростанням додаткових витрат. У процесі інтенсифікації додаткові вкладення повинні відображати якісне вдосконалення виробництва. Тому додаткові вкладення передбачають широке використання досягнень НТП, застосування більш ефективних засобів виробництва і прогресивних

технологій, що забезпечують підвищення продуктивності земельних угідь і поголів'я худоби.

Інтенсифікація всебічно впливає на розвиток сільського господарства, створює нові можливості підвищення економічної ефективності виробництва. Процес інтенсифікації передбачає створення високопродуктивного сільського господарства на основі підвищення його технічного рівня, широкого використання більш досконалих засобів виробництва і кваліфікованої праці.

Інтенсифікація сільського господарства тісно пов'язана з інтенсивним розвитком інших галузей агропромислового комплексу, об'єднаних спільною кінцевою метою. Процес інтенсифікації здійснюють в умовах оптимізації основних пропорцій між аграрним сектором і промисловістю, яка забезпечує його засобами виробництва, а також між галузями, які здійснюють переробку сільськогосподарської продукції і виробниче обслуговування сільського господарства. Це сприяє підвищенню ефективності інтенсифікації сільського господарства на основі економії виробничих ресурсів, а також соціально-економічного розвитку села.

В сучасних кризових умовах інтенсифікацію слід розглядати не лише через призму збільшення додаткових вкладень матеріальних засобів і праці виробництва, але й підвищення економічної ефективності їх використання. Інтенсивний шлях розвитку аграрної сфери означає удосконалення всіх його складових в комплексі (краще використання землі, матеріально-технічних та трудових ресурсів тощо). Відповідно, для забезпечення високої окупності додаткових витрат в аграрному секторі економіки необхідно постійно вдосконалювати технологію та організацію виробництва.

Таким чином, дослідження процесу інтенсифікації сільськогосподарського виробництва зумовлюється необхідністю доведення економічної доцільності додаткових вкладень капіталу з розрахунку на відповідні земельні ділянки, обґрунтування меж цієї доцільності вкладень і визначення оптимальних співвідношень між засобами виробництва й обсягом одержаної продукції.